

KANSALLISARKISTO

Kansallisarkiston arvonnäätitys- ja seulontapolitiikka 2020

22.9.2021

Veli-Matti Pussinen, johtaja, Kansallisarkisto
veli-matti.pussinen@arkisto.fi

[Arvonnäätitys- ja seulontapalvelu - Kansallisarkisto](#)

Arvonmääritys ja seulonta

- Kaikkea julkishallinnon tuottamaa asiakirjatietoa ei ole mahdollista eikä tarpeellista ja perusteltua arkistoida, säilyttää pysyvästi.
- Arvonmäärityksen avulla tunnistetaan ja rajataan ne asiakirjatiedot, joilla on kestäväää arkistollista arvoa, tutkimus- ja kulttuuriperintöarvoa.
- Arvonmäärityksessä arvioidaan julkishallinnon toimijoiden tehtäviä, toimintakontekstia, kertyviä asiakirjatietoja ja niiden käyttöä.
- Arvonmäärityksessä ratkaistaan ennalta sovittujen tavoitteiden, menetelmien ja kriteerien perusteella, mitkä tiedot kuuluvat kansalliseen asiakirjalliseen kulttuuriperintöön.

Arvonmääritys- ja seulontapolitiikka

Arvonmääritys- ja seulontapolitiikassa on yksityiskohtaisesti kuvattu arvonmäärityksen ja seulonnan tavoitteet, menetelmät ja kriteerit sekä esitetty perusteluja henkilötietojen arkistoinnille.

Kulttuurihistoriallisen arvon määrittelyä käsitellään liitteessä:

- Kansallisarkiston arvottamisen kategoriat ja kriteerit analogisten asiakirjojen säilytysmuodosta päättämiseksi

Käsitteet

- Arvonmääritys- ja seulontapolitiikassa päädyttiin käyttämään käsitteitä *arkistointi*, *säilyttäminen* ja *pysyvä säilyttäminen* tietosuojalainsäädännön ja tiedonhallintalain tarkoittamassa merkityksessä.
- Asiakirjassa käytettyjen arkistoalan käsitteiden määritelmät perustuvat kansainväliseen arkistoterminologiaan ja asiakirjahallinnan ISO-standardiin.
- Käsitteitä *tietoaineisto* ja *tietovaranto* käytetään tiedonhallintalain tarkoittamassa merkityksessä.

Arvonmäärityksen lähtökohtia

- Arvonmääritys ja seulonta ovat sidoksissa aikaansa.
- Yhteiskunnan arvojen tulee heijastua arvonmääritykseen, jotta sen tulos todentaisi sekä näitä arvoja että niihin kohdistuvaa kritiikkiä ja vastapyrkimyksiä.
- Arvonmääritys on usein ristikkäisten intressien punnintaa ja lähtökohtaisesti subjektiivista toimintaa.
- Tehtävä ja sen konteksti sekä tietosisältö antavat asiakirjatiedolle sen arkistollisen arvon osana asiakirjallista kulttuuriperintöä.

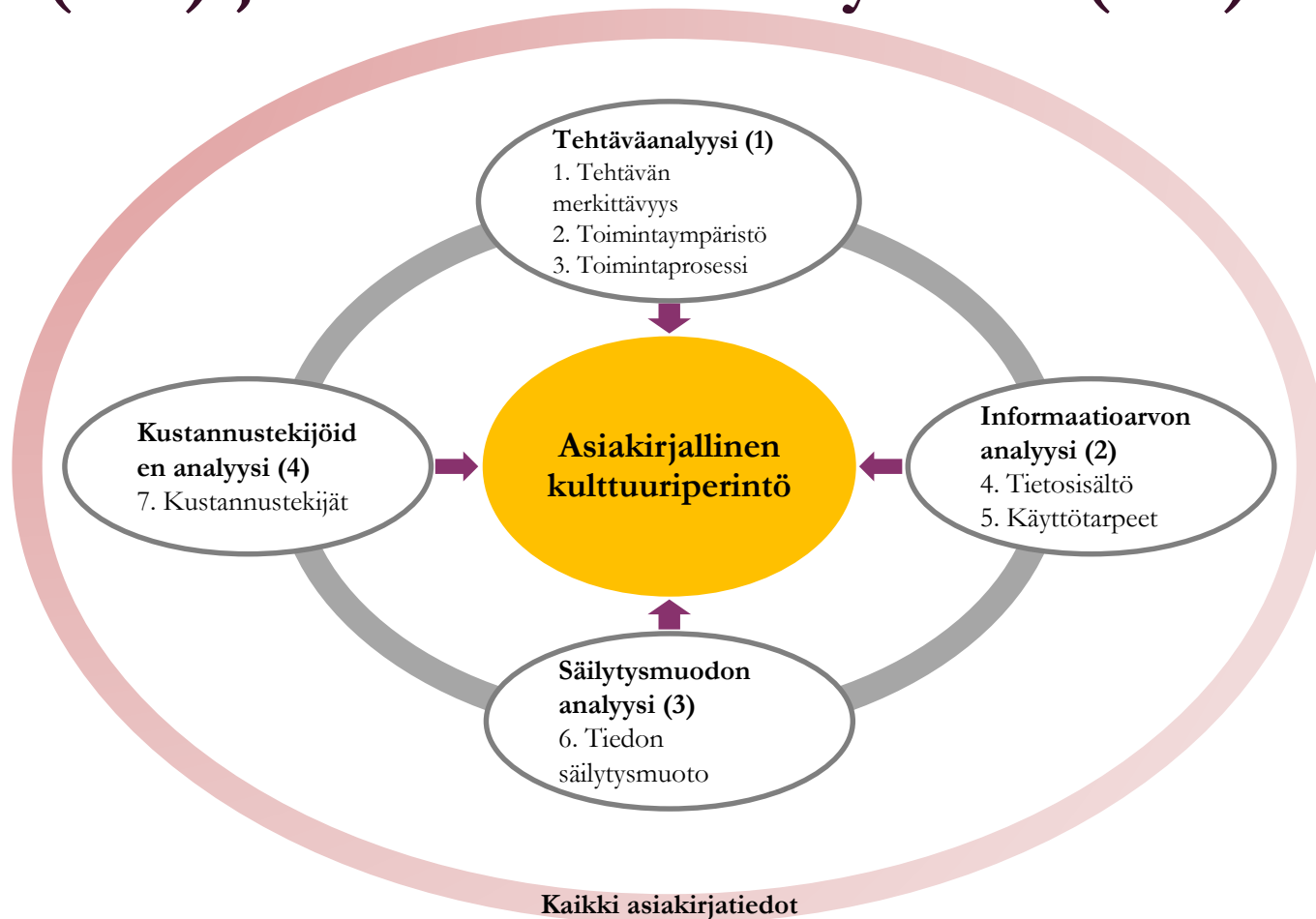
Arvonmäärityksen seulonnan analyysitasot

- Arvonmäärityksessä kohteena ovat aluksi tehtävät, toimintaympäristö ja toimintaprosessit, joissa asiakirjatiedot muodostuvat
- **Tehtäväanalyysissa** (1) tarkastellaan
 - Tehtävien yhteiskunnallista merkitystä
 - Toimintaympäristön toimijoita, toiminnan kohteita ja ilmiöitä
 - Toimintaprosesseja
- Tunnistetaan tehtävät joissa muodostuvat asiakirjatiedot on arkistoitava tutkimusta ja yhteiskunnallista toimintaa varten
 - Tehtäväanalyysin tuloksena voidaan tunnistaa myös ne tehtävät ja toiminnot, joiden yhteydessä ei kerry arkistoitavia asiakirjatietoja.

Arvonmäärityksen ja seulonnan analyysitasot

- **Informaatioarvon analyysissa** (2) tavoitteena on tunnistaa aineistojen keskeisin tietosisältö ja arvioida niiden käyttötarpeita.
- **Säilytysmuodon analyysissa** (3) määritellään arkistoitavien asiakirjatietojen säilytysmuoto
 - Digitaaliset asiakirjat arkistoidaan ensisijaisesti digitaalisessa muodossa.
 - Säilytysmuodon analyysissa arvioidaan myös tietoaineistojen analogisen muodon kulttuurihistoriallista arvoa.
- **Kustannustekijöiden analyysissa** (4) arvioidaan kustannustekijöiden vaikutusta arvonmääritykseen ja säilytysmuodon valintaan.

Arvonmäärityksen ja seulonnan analyysitasot (1–4) ja niiden kriteeriryhmät (1–7)

Arvonmäärityksen ja seulonnan kriteerit

- Arvonmäärityksen tukena on seitsemän (7) kriteeriryhmää, joihin sisältyy useampia yksittäisiä kriteerejä ja näkökohtia.
- Arvonmäärityksessä tulee ottaa huomioon moninaisia näkökohtia ja arvioida eri kriteereiden soveltamista tapauskohtaisesti
 - arvioinnin perusteella ilmentyy arkistoinnin yleinen etu, lukuun ottamatta säilytysmuotoa ja kustannustekijöitä koskevia kriteerejä
 - kriteereihin sisältyy henkilötietojen suojan arviointi yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa ja tutkimustarkoituksessa
 - arvonmäärityksessä ja seulonnassa pitää ottaa huomioon tietosuojaperiaatteiden toteutuminen ja toteuttaminen.

KANSALLISARKISTO

Kiitos!

